

WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

VIERMAANDELIJKS
TIJDSCHRIFT

NUMMER 3
HERFST 2019
JAARGANG 14

6 FOCUS THEMA

Distels onder vuur.

9 HET VERHAAL VAN DE DOENER

Johan Deblaere, enthousiaste Velter, natuurgids en lesgever 'beter hout-verbranden'

12 FOCUS REGIO

Energie: lekker van bij ons. De energietransitie zal ons landschap veranderen.

15 OVER DE SCHREVE

Brabants Burgerplatform zet burgerlijk recht in tegen stankoverlast veestallen

18 PERSPECTIEF

Gedeputeerde van energie Jurgen Vanlerberge en coördinator Natuur. koepel Hans Vermeersch over een provinciaal beleidskader windenergie.

3 FOCUS THEMA

Jaarlijks duizenden vrachtwagens grond illegaal gedumpt.

INTRO

Marcel Heintjens

De slogan van de West-Vlaamse Milieufederatie “natuur en milieu, wij gaan er voor” zijn geen loze woorden, maar een voortdurend opvolgen van een heel spectrum aan thema's, dossiers en uitdagingen waarin de West-Vlaamse Milieufederatie de visie van de West-Vlaamse natuur- en milieuverenigingen behartigt.

Met input van lidverenigingen, bestuur en communicatieteam is nu ook de website westvlaamsemilieufederatie.be helemaal klaar. De website biedt een werkinstrument, een archief, een contactpunt en daarbovenop ook een communicatiemiddel voor natuur- en milieuverenigingen via een ledenpagina. Neem zeker eens een kijkje.

Een van de topics, waar de West-Vlaamse Milieufederatie in dit beginnend stookseizoen terug op inzet, is de twee jaar geleden opgestarte infosessie “minder fijn stof door betere houtverbranding”. De bijbehorende brochure vindt je op de site onder de rubriek publicaties/brochures. De lesgevers verheugen zich nu al op een enthousiast deelnemersveld.

Tot slot wil ik ook nog even voorzitter Eric Vandorpe bedanken voor 15 jaar intensieve inzet voor de West-Vlaamse Milieufederatie. Eric heeft namelijk het besluit genomen de fakkel door te geven. Wij wensen dat Eric nog vele jaren onbezorgd kan blijven genieten.

Een vroegtijdig fijn, aangenaam en gezond eindejaar!

Marcel Heintjens

Voorzitter WILOO Oostende
Penningmeester West-Vlaamse Milieufederatie

‘Met input van lidverenigingen, bestuur en communicatieteam is nu ook de website www.westvlaamsemilieufederatie.be helemaal klaar’

Jaarlijks duizenden vrachtwagens grond illegaal gedumpt.

Volgens officiële cijfers wordt in Vlaanderen jaarlijks meer dan anderhalf miljoen ton grond 'verzet': uitgegraven en ergens anders uitgestrooid. Dit cijfer is slechts het topje van de ijsberg: grond wordt massaal illegaal gedumpt. Zo komt grond van bouwerven terecht in kikkerpoelen en beekvalleien. Resultaat: de belastingbetaler betaalt het gelag en de buurtbewoner staat het water tot de lippen. De overheid grijpt niet in. (Gastartikel Esmeralda Borgo i.s.m. Apache)

"Het was een druilerige zaterdagmorgen einde 2015. In de verte zag ik een bulldozer heen en weer rijden." Eddy Vanhee spreekt ons in zijn appartement in Diksmuide. Vanop de vijfde verdieping heeft hij een prachtig uitzicht op de pittoreske poldergraslanden van 't Beerstblote, een natuurgebied tussen Diksmuide en Beerst. Toen Vanhee ging kijken, stelde hij tot zijn ontzetting vast dat een boer een poldergrasland aan het ophogen was. "Ik vroeg hem of hij daar een vergunning voor had. Dat was niet het geval. Ik ben nog klacht gaan indienen bij de gemeente, maar tevergeefs. In een mum van tijd werd heel dat weiland met poel en laantjes inclusief gedempt."

Bovenop de anderhalf miljoen ton legaal grondverzet, worden ieder jaar nog duizenden vrachtwagens grond illegaal gedumpt

Vanhee is lang niet de enige die plots bulldozers en vrachtwagens tonnen grond zag vervoeren. Ieder jaar wordt in Vlaanderen meer dan anderhalf miljoen ton grond uitgegraven en verplaatst. Vlaanderen is een "specialist in grondverzet", zoals de Vlaamse Confederatie Bouw trots vermeldt op haar website.

Een lijvig corpus aan wetgeving bepaalt hoe dit moet verlopen, maar in de praktijk neemt lang niet iedereen het nauw met de procedures. Bovenop de anderhalf miljoen ton legaal grondverzet, worden ieder jaar nog duizenden vrachtwagens grond illegaal gedumpt. "Het is moeilijk om de precieze omvang van het probleem te kennen, maar we stellen vast dat er zeer regelmatig grootschalige ophogingen gebeuren. Dat leidt dan tot beboetingsprocedures en herstellingsvorderingen", legt milieuadvocaat Peter De Smedt uit. "Daarnaast is er weinig zicht op de kleinere ophogingen, die door de mazen van het net glijpen".

"Met de voeten in het water"

Bruno Durnez van Harelbeke is de wanhoop nabij. Zijn woning bevindt zich in laaggelegen gebied dat bij hevige regenval te maken heeft met wateroverlast. Tot voor kort ving een klein bos naast zijn woning het overvloedige water op. Na een jarenlange procedureslag verkreeg de landbouwer-eigenaar van dat bosje, het landbouwbedrijf Vanhaecke-Vandeputte, een vergunning om het te kappen en de grond op te hogen.

Durnez: "Wij hebben de tegenslag dat we op het laagste punt zitten: bij hevige regenval kan de afwatering het niet meer slikken en is buffering nodig. Dit bosje liep dan onder en hield zo het meeste water vast. Nu de bomen gekapt en de grond opgehoogd is, staan we hier straks met de voeten in het water."

De inwoners van het dorpje Gelinden in Limburg ruimden vorige week nog het puin. In de zomer van 2018 sloeg de eigenaar van een privaat perceel daar de handen in elkaar met een aannemer die zijn grondoverschotten kwijt wilde. Het overstromingsgevoelige perceel lag plots anderhalve meter hoger. Gevolg: modderstromen in het dorp.

"Als je gaat ophogen in watergevoelige gebieden, krijg je uiteraard meer risico op overstromingen", verklaart Patrick Meire, hoogleraar biologie verbonden aan de Universiteit Antwerpen. "Als je bijvoorbeeld grasland met komberging ophooft, zorgt dat voor problemen bij extreme regenval."

Voor de demping van poelen staat gelijk aan het levend begraven van kikkers, padden en salamanders, vaak wettelijk beschermde soorten. Wateroverlast kost geld. Niet alleen omwille van de schade, maar ook door preventiemaatregelen. "Wanneer natuurlijke bergingsfuncties

verdwijnen, moet de samenleving investeren in extra pompstations, de uitdieping van rivieren en bufferbekkens”, legt Meire uit. Alleen al de Provincie West-Vlaanderen investeerde sinds 2012 een kleine zeven miljoen euro aan de aanleg van bufferbekkens. Eén van die projecten bevindt zich in Oostrozebeke, waar een ander stuk grond van het landbouwbedrijf Vanhaecke-Vandeputte werd onteigend om er een bufferbekken van 13.000 kubieke meter aan te leggen. Kostprijs voor de provincie: een half miljoen euro.

Dode kikkers, verdwenen poelen

Ook zeldzame amfibieën zijn de klos. “Illegaal grondverzet is een bedreiging voor de biodiversiteit”, vertelt Raymond Six van Natuurpunt. Vooral de demping van poelen staat gelijk aan het levend begraven van kikkers, padden en salamanders, vaak wettelijk beschermde soorten. “Het is een oud zeer”, betreurt Six. Al in 2006 bracht hij in een grootschalig onderzoek de achteruitgang van amfibiesoorten in verband met het dempen van poelen, vaak zonder vergunning.

Sindsdien is de situatie niet verbeterd. Uit het antwoord op een parlementaire vraag gesteld op 26 november 2018 bleek dat het Agentschap voor Natuur en Bos sinds het begin van de tellingen, halfweg 2015, slechts één advies over het dempen van een poel verleende. Omdat er geen aparte registratie is, weet de overheid niet hoeveel poelen er echt verdwenen. Maar de situatie lijkt niet rooskleurig. Een vergelijking van landschapskaarten beschikbaar op Geopunt Vlaanderen leert ons dat er alleen al in de gemeente Langemark-Poelkapelle in West-Vlaanderen 16 poelen verdwenen in de laatste 10 jaar, vooral op weilanden die ondertussen een akker zijn geworden.

Wie bouwgrond verkoopt, krijgt een betere prijs dan voor waterzieke landbouwgrond. En dat brengt sommigen op ideeën.

Op 15 januari 2019 verklaarde ex-minister Joke Schauvliege (CD&V) nochtans in de Commissie voor Leefmilieu dat het gebrek aan registratie geen probleem is: “Omdat waardevolle poelen gekend zijn, gaat een demping van een poel niet onopgemerkt voorbij. Alert burgers vinden de weg naar de natuurinspectie. Uit de cijfers van de natuurinspectie blijkt dat er de afgelopen drie jaar dertien overtredingen waren.” Schauvliege benadrukt dat ze via verschillende subsidieprojecten “tientallen, zo niet honderden poelen” heeft laten aanleggen. Waardeloos volgens amfibieënexpert Six: “Als nu een poel gegraven wordt, is dit met de bedoeling om een flinke watervoorraad te hebben in droge periodes. Deze grote putten zijn vaak niet interessant voor amfibieën wegens de veel te steile wanden.”

Geen vergunning? Geen probleem!

“Zelfs wanneer de ophoging eerst illegaal gebeurt, krijgt de grondeigenaar nadien toch nog een regularisatie”, klaagt Gust Feyen van de Limburgse Milieukoepel. “Dat was bijvoorbeeld het geval in Leopoldsborg, waar boeren in de beekvallei van de Grote Beek een grasland van twee hectares illegaal hebben opgehoogd en omgevormd tot een akker. Nadien heeft de eigenaar voor die percelen een verkavelingsvergunning aangevraagd en gekregen. Erg lucratief. Wie bouwgrond verkoopt, krijgt een betere prijs dan voor waterzieke landbouwgrond. En dat brengt sommigen op ideeën.”

Het is een veel voorkomende klacht: vergunningen worden bijna altijd verleend, al gaat er soms een jarenlange procedureslag aan vooraf. Het moerassig bos naast het huis van Durnez werd legaal gekapt. De gemeente Harelbeke weigerde de vergunning nochtans tot driemaal toe, omdat “de ondergrond van het bosje moerassig is en een reliëfwijziging op de aanpalende percelen een nieuwe waterhuishoudingsproblematiek zal doen ontstaan.” Toch verleende de provincie West-Vlaanderen in beroep het intensieve landbouwbedrijf Vanhaecke-Vandeputte recent de toestemming om de grond onder het bosje te “nivelleren” om aan akkerbouw te doen.

© Natuurpunt Midden West-Vlaanderen

Een win-win voor boeren en aannemers

“Wij zijn jarenlang bezig geweest om het plat te krijgen”, zegt boerin Katrien Vandeputte zichtbaar geïrriteerd. “Die grond was nat en schaduwrijk. Daar kan je geen knolselder op telen. Hoe langer we met onze grote tractoren rechtdoor kunnen rijden, hoe meer arbeid we besparen.”

In plaats van te onderzoeken welk type landbouw mogelijk is, passen boeren de omgeving aan

Maar zijn alle gronden wel geschikt voor knolselder? Hoogleraar biologie Patrick Meire vindt van niet. “De vrije teeltkeuze is een probleem. Landbouwers mogen overal telen wat ze willen, zelfs in vochtige gronden. In plaats van te onderzoeken welk type landbouw mogelijk is, passen boeren de omgeving aan.”

Volgens Marc Dillen van de Vlaamse Confederatie Bouw is er een tekort aan berging voor grondoverschotten in Vlaanderen. “Er zijn te weinig grote infrastructuurwerken, zoals wegenwerken, waarbij grondoverschotten nodig zijn”, verklaart hij. “Momenteel houden vraag en aanbod elkaar absoluut niet in evenwicht.”

In deze context is het niet onlogisch dat aannemers zelf op zoek gaan naar plaatsen waar ze hun grond permanent mogen achterlaten. Vooral in agrarische gebieden slaan boeren en aannemers regelmatig de handen in elkaar: de ene wil

aan intensievere landbouw doen, de andere is op zoek naar goedkope berging van grondoverschotten.

“Eens geploegd, altijd geploegd”

Samen met de milieu-organisatie SOS Kustpolders diende Eddy Vanhee klacht in, met gevolg. “In 2017 eiste de Natuurinspectie dat het gebied in zijn oorspronkelijke staat hersteld moest worden, waarna de eigenaar naar de Raad van State trok.” Vandaag is er nog steeds niets afgegraven in 't Beerstblote. Voor Vanhee maakt het allemaal niet zoveel meer uit. “Herstel is onmogelijk”, reageert hij verslagen. “Nu is dat weiland zo glad als een biljarttafel. Je kan er nooit meer een poldergrasland van maken. Eens geploegd, altijd geploegd.”

Bruno Durnez dient zelfs geen klacht in. Waarom niet? Hij lacht groen om de vraag. “Ik heb maar één buur en dat is een grote boer. Moet ik dan elke dag ruzie maken?”

Tekst : Esmeralda Borgo

Dit artikel verscheen op 25 juni 2019 op www.apache.be en werd met toestemming van auteur en Apache overgenomen.

Op de foto : Met het grondverzet van de uitbreiding van het bedrijf Sadef in Hoogdele wou men weides in de Huwijnbeekvallei ophogen. De werken werden stilgelegd. Nu, 13 jaar later, liggen de hopen er nog steeds.

FOCUS THEMA

Distels onder vuur: Wat is er van aan?

© Else Margriet

Met het persbericht¹ van het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) West-Vlaanderen van begin september staan distels weer middenin de vuurlinie van landbouwminnend West-Vlaanderen. Voor natuur is er de zorgplicht en de deugden voor biodiversiteit, voor landbouw is er de angst om subsidies te mislopen en ziekten of kwetsuren bij runderen. Maar wat is er nu echt van aan?

Het persbericht liegt er niet om: distels moeten vernietigd in alle natuurgebieden. Boeren hebben frustraties door ontkiemende distels en wijzen Provincie en Natuurpunt op scherpe toon met de vinger: 'Momenteel kennen wij de groene grootgrondbezitters met alleen maar rechten en de boeren met alleen maar plichten.' De frustratie over distels sleurt ook andere thema's mee: 'dat de provincies en de natuurverenigingen onverzadigbaar zijn in de aankoop van landbouwgronden, iets wat eenvoudig is als het kan met geld van de gemeenschap.' Hiermee zet het ABS de tegenstellingen weer op scherp. Zonder in te gaan op een afweging van gemeenschapsgeld, nemen we je mee van het nut van distels en de angst van de landbouw, naar het juridische luik en hoe het praktisch kan geregeld worden.

Vele soorten, vele deugden

In West-Vlaanderen kennen we (2014) 27 soorten distels. De ene doet het beter dan de andere. Je moet op vandaag al even zoeken om een Spaanse ruiter of een driedistel te vinden. Ook de blauwe zeedistel doet het best slecht, net als

nog wat andere. En hoewel deze niet vervat lagen in de voormalige bestrijdingsplicht (akkerdistel, kruldistel, kale jonker en speerdistel), is niet elke bestrijder even goed op de hoogte van de soortendiversiteit – bijvoorbeeld verwarring tussen het beschermde zaagblad en de akkerdistel- en hun specifieke waarde in het ecosysteem. De Kale jonker produceert per hectare zomaar even het dubbele aan nectar, dan de gewone berenklauw². Daarnaast zijn distels ook stamcafé voor motten, bladluizen, sluipwespen en ook vogels komen er eten.

Maar toch niet geliefd

Een vermoeden is, dat de distelbestrijding mee surfte op de angst van alles wat ruig en stekelig is. Voor ridderzuring of heermoes heeft er immers nooit een dergelijke verordening bestaan. De eerste distelverordeningen gaan terug naar de periode van handenarbeid in de landbouw, met gebruik van paardenmest, zonder algemeen gebruik van herbiciden. Distels moesten met de hand van de akker verwijderd worden en bij de oogst werd menig hand geprikt. Zo vormden (alle) distels een grote bron van ongemak,

tijdverlies, infecties,... En gezien het niveau van de medische wetenschap toen, had men ook grote angst van tetanus.

Concurrerende gewassen op de akkers, vormden in pre-herbicidetijden geregeld aanleiding tot vloeken bij de boeren. Dit wordt ook wel eens aangehaald als een reden voor de algemene bestrijding. Nu blijkt uit onderzoek dat dit vooral het geval zou kunnen zijn bij akkerdistel. Op vandaag is de landbouwpraktijk veranderd en kan akkerdistel zowel in biologische als gangbare landbouw goed bestreden worden. En ook hier de vraag waarom andere concurrerende kruiden niet in een algemene bestrijdingsplicht vielen.

Op dit moment is het ook de akkerdistel die nog in het vizier zit van de regelgevers. En dit enkel bij grasland. Binnen het Europese subsidiesysteem kan een boer subsidies krijgen voor grasland als landbouwgrond. Hier is echter wel een bestrijdingsplicht van de akkerdistel (alleen) aan verbonden. Een akkerdistelhaard kan, bij controle, zorgen voor verlies van subsidies. De boer is –in kader van minimaal onderhoud- verplicht deze pleksgewijs te bestrijden⁴. Maar ook dit is een juridische randvoorwaarde die opgelegd werd –binnen Europees Landbouwbeleid in kader van inkomenssteun- door Vlaanderen. We kunnen dan ook wel begrip opbrengen voor de angst van de boer om subsidies te verliezen en steunen de beleidsadviezen om deze plicht te schrappen.

Juridisch

De wetgeving voor distelbestrijding dateert uit 1887⁴. Een heel andere tijd, zoals we eerder al aangaven. Gemeentelijke reglementen en verordeningen, die aan de bestrijdingsplicht vasthouden, zijn gebaseerd op het Koninklijk Besluit van 19 november 1987 betreffende de bestrijding van voor planten en voor plantaardige producten schadelijke organismen. Het Koninklijk Besluit voert op zijn beurt de wet van 2 april 1971 betreffende de bestrijding van voor planten en

plantaardige producten schadelijke organismen verder uit. Het gaat hier om federale wetgeving.

In 2017 ging Natuurpunt naar de Raad van State (RvS) voor een 'klassiek' bestrijdingsbesluit van de Provincie Antwerpen. De RvS oordeelde dat dit besluit, gebaseerd op een federale wetgeving niet geldig was, gezien de toen geldende regelgeving gewestelijk was geworden⁵. Met de staatshervorming van 1980 werd natuurbescherming - en daarmee ook wilde plantenbestrijding - een gewestelijke bevoegdheid. En het gewest had nog geen decreet gestemd in die zin.

Dus keek Vlaanderen (toenmalig minister Schauvliege) naar het federale niveau voor het oplossen van de leemte. Het was immers door een federale miskleun, dat het misverstand ontstond. De federale ministers De Block (Volksgezondheid) en Borsus (Landbouw) hebben in 2016 al een voorontwerp van koninklijk besluit opgesteld dat een nieuwe rechtsgrond zal creëren voor distelbestrijding 'op het volledige Belgische grondgebied', voor zover het over fyto-sanitaire maatregelen gaat.

Het staat echter nog niet vast of het hierbij voortaan om een beperkte bestrijdingsplicht voor akkerdistel in een bufferzone van 50 meter rond de perceelsgrens, of om de volledige bestrijdingsplicht van alle 'schadelijke' distelsoorten (akkerdistel, kruldistel, speerdistel en kale jonker) zal gaan, zoals in het oude koninklijke besluit. Het wetenschappelijk Comité van de Federale Agentschap voor Voedselveiligheid (FAVV) pleit alvast voor de tweede optie, waarbij enkel voor kale jonker een uitzondering zou kunnen gemaakt worden in aantoonbaar waardevolle natuurgebieden.

Het belooft alvast een interessante discussie te worden. De argumenten tegen zijn immers behoorlijk sterk. Niet alleen kost de controle op de bestrijdingsplicht tussen 5 en 10 mio EUR per jaar, maar ook de natuurwetgeving en het bembesluit, die samen specifieke regels opleggen voor het verwijderen van vegetatie en het gebruik van pesticiden, hebben hun recht, net als de zorgplicht voor natuur.

Maar, we zouden ons als groene beweging al te sterk inkapselen, moesten we geen 'goed nabuurschap' willen nastreven met de boerende medemens. Goed nabuurschap, waarbij akkerdistelhaarden in de buurt van landbouwpercelen en tuinen verwijderd worden, kan lokale overlast van stekelige distels intomen en het probleem tot zijn ware proportie herleiden. Onderzoek⁶ heeft uitgewezen dat het overgrote deel van de zaden in een cirkel van 10 tot 40 meter rond de distelhaard valt. In een Brits experiment legden de pluizen met zaad slechts een maximale afstand van 11,4 m af. Van problemen op grotere afstanden lijkt dus geen sprake. Immers, de pluusjes die verder passeren, hebben hun zaad meestal al gelost. Daarenboven worden 'haarden' regelmatig ten onrechte aan de natuurgebieden toegewezen. Niet alleen heeft de akkerdistel, bijvoorbeeld, een wortelstelsel dat behoorlijk sterk is en zelfs na weggakken terug tot leven kan komen. Wortel- of stengelfragmenten van slechts 1 cm kunnen uitgroeien tot een nieuwe plant⁶. De distelzaden hebben een sterke kiemkracht en kunnen bij verstoring van de bodem schieten. Daarenboven heeft de boer zelf ook niet steeds de eigen distels (op verloren hoekjes) in 't oog, wordt niet steeds zo nauw gekeken op de afkomst van grond bij ophogingen en komt er wel eens wat mee uit het reiten van de grachten.

Natuurpunt, maar ook de Provincie West-Vlaanderen engageert zich om in overleg met naburige landbouwers en omwonenden het probleem efficiënt en met respect voor de natuur aan te pakken. En bij navraag in Nederland, blijkt het ook daar zo te gebeuren. Natuurmonumenten hanteert een buffer van 30m aan de perceelrand, eventueel korter als er een haag aangeplant is (afvangen van pluusjes). En dit werkt.

Toch bestrijden?

Hoewel distels een droge en voedselrijke grond verkiezen, komen ze ook in natuurgebieden regelmatig naar boven. Dit, vooral in gebieden waar nog geen stabiel maai- of graasbeheer is. Het zijn pioniersplanten: ze nemen de open plaats in. Het gebruik van herbiciden is niet toegelaten in natuurgebieden. De beste methode om ze weg te krijgen -als dit nodig is- is ze te laten staan.

Gezien de geringe verspreiding van de zaden -niet verder dan 50m, is het aanleggen van een bufferzone aan de perceelranden meestal voldoende. De combinatie met een houtkant, laat het toe deze buffer te verkleinen. Voor verdere informatie verwijzen we je door naar de bijbel van het natuurbeheer van Martin Hermý ('Natuurbeheer', Davidsfonds, 2004), waar Kris Decler van INBO hier een mooie uiteenzetting over geeft. Alles in het teken van 'goed nabuurschap', dat ook aan de basis ligt van de aanpak van Natuurpunt. Ook gedeputeerde Vanlerberghe publiceerde hierover op www.jurgenvanlerberghe.be/wie-distels-zaait/

Tekst Bart Vanwildemeersch

Bronnen :

1. www.agripress.nl/20190903_ABS_Persbericht_-_Provinciaal_Domein_de_Kemmelberg_overwoekert_door_distels.pdf
 2. www.agriland.leeds.ac.uk/news/documents/4_JaneMammottnectarresources.pdf
 3. <https://pureportal.inbo.be/portal/files/275517/170244.pdf>
 4. https://lv.vlaanderen.be/sites/default/files/attachments/brochure_randvoorwaarden_2018_versie_20180129.pdf
 5. www.raadvanstate.be/Arresten/237000/500/237590.pdf
 6. www.biw.kuleuven.be/lbh/lbnl/ecology/pdf-files/pdf-art/johnny/Cornelis_Hermý2003.pdf
- Toch bestrijden: https://leden.inagro.be/DNN_DropZone/Publicaties/415/br_akkerdistel.pdf

HET VERHAAL VAN DE DOENER

Johan Deblaere, enthousiaste Velter, natuurgids en lesgever 'beter houtverbranden'.

Van waar je inzet en hoe begon het?

Als kind al trokken bos, duinen, tuinen en alles wat groen was me aan. Mijn grootvaders' boerderij was een paradijs. Ik woonde aan zee en zag daar de haven duinen en land inpalmen. Op reis met jeugdvrienden zag ik ook veel natuur teloorgaan. Toen ik in Brugge ging wonen, kreeg ik de kans een samentuin 'avant la lettre' te bewerken. Zo kwam ik in contact met enthousiaste Velters, werd lid, zelfs bestuurslid, lesgever en volgde ook de opleiding natuurgids en boswachter. Na jaren coachen, lesgeven, bijscholingen volgen, veel lezen en ervaring opdoen in eigen tuin, werd ik geprikkeld door de cursus 'minder fijn stof door beter houtverbranden' van de West-Vlaamse Milieufederatie en de LOGO's. Als bezitter van een houtkachel werd ik verrast door de impact van een slechte verbranding op het leefmilieu.

Welke rol speelt de West-Vlaamse Milieufederatie daarin?

Door de cursus houtverbranden te volgen kreeg ik voeling met deze belangrijke organisatie. Fijn stofmetingen zoals Curieuzeneuzen wekten mijn interesse. Ik zocht objectieve info en vond deze bij de West-Vlaamse Milieufederatie. Door met vele houtstokers te praten werd het duidelijk dat er nog veel werk aan de winkel is. Door goeie vormingen komt er bewustzijn.

Waar gaat het volgens jou de goeie kant op in West-Vlaanderen?

Er komt meer info over degelijke kachels, de verkoop van de slechtste kachels werd verboden en er zijn al gemeenten die een stookverbod op "smog-dagen" invoeren. Het (her)aanplanten van bossen en beschermen van groene zones zou zeker een meerwaarde betekenen voor de gezondheid van de West-Vlaming. Enkele jaren geleden ging in de Westhoek de actie 'behaag het landschap' van start. Nu, enkele jaren later, ziet men al het verschil.

Waar moet in onze provincie dringend de hand aan de ploeg?

Meer inspanningen leveren voor sensibilisering en niet bang zijn om soms sanctionerend op te treden. Het slukstoken van hopen afvalhout zie ik regelmatig tijdens mijn fietstochten. In tijden waarin landbouwgronden koolstofarmer worden, verdient compost van o.a. verhakseld hout meer aandacht. Info naar belangengroepen vanuit objectieve basis kan ook helpen.

Welke 'groene' droom hoop je ooit verwezenlijkt te zien?

Ik heb al veel mensen geïnspireerd naar een milieuvriendelijkere levensstijl en wil dat blijven doen. Zoiets geeft veel voldoening. Het zou mooi zijn als de openbare besturen de kennis van natuurgroepen meer zouden implementeren in het beleid. Groenvoorzieningen zonder grote investeringen kunnen bijdragen aan een beter leven voor hun bewoners.

Op welk plekje in de provincie kom je tot rust?

In mijn eigen natuurlijke tuin, aan de zee, in bossen en eigenlijk in alle groene hoekjes, ook in een natuurlijk aangelegd park in de stad.

www.westvlaamsemilieufederatie.be/brochures

infosessie 'beter houtverbranden' aanvragen :
bart.vanwildemeersch@westvlaamsemilieufederatie.be

Embryonale duinen mogen verder groeien op strand Raversyde
(Krant van West-Vlaanderen 18.10.2019)

WMF @WMF_Bart · 2 u

We hebben net zoveel stikstofdepositie/ha als in Nederland. 83% van de natuur heeft depositie boven de - veelal te hoge - normen.

Ook Vlaanderen heeft een stikstofprobleem

Nederlandse boeren vrezen drastische maatregelen om stikstofuitstoot te verminderen. In Vlaanderen is nóg meer natuurgebied getroffen.

standaard.be

*Een avond bij het
haardvuur kost de
maatschappij een
slordige 60,8 euro.
(Eos Wetenschap
9 april 2019)*

*Graag op de hoogte blijven van de tweets
van de West-Vlaamse Milieufederatie?
Volg @WMF_Bart!*

Sinds 1951 steeg de zee-
spiegel al 12,9 cm
in Oostende.
Bron: KustINzicht 2019

West-Vlaamse Milieufederatie vzw

Gepubliceerd door secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be (?) · 14 oktober om 08:41 ·

De vastgoedsector regeert over de kust, meer dan ooit.

Versluys van de gelijknamige bouwfirmagelooft niet in de cijfers over zeespiegelstijging. Uiteraard, gezien die zijn belangen dwarsbomen: "Bart Versluys kijkt het allemaal argwanend aan. "Ik moet nog altijd de internationaal aanvaarde studie lezen die exact zegt hoeveel hoger de zee precies zal komen", zegt hij. "Klanten zijn totaal nog niet bezig met een duizendjarige storm. Ik heb niemand al horen zeggen: geen tweede verblijf op de dijk van Knokke voor mij, want de zee zal ons overspoelen."

De meeste gemeenten gaan gewoon door met bouwen van betonnen dozen: hoe hoger, hoe beter. J-M. DD uit Middelkerke noemt het een plicht, omdat iedereen recht heeft op een beetje kustlijn. W. VD uit De Haan zegt 'Op is op' en geeft aan dat er gewoon geen plaats voor is.

NIEUWSBLAD.BE

Torens tot 29 verdiepingen hoog: zo erg gaat de Belgische kust de komende jaren veranderen

Over deze website

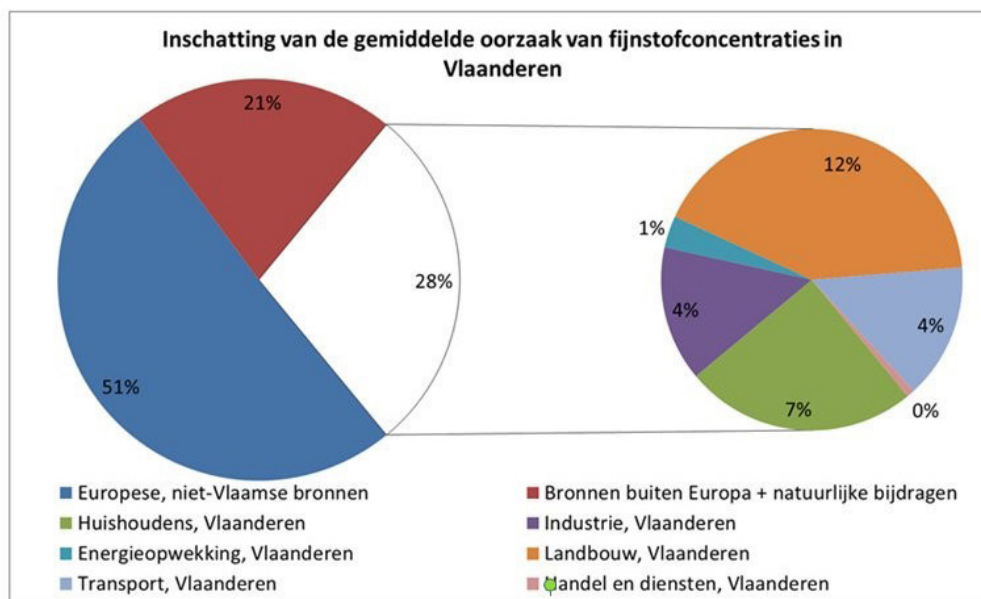
Meer lezen? www.facebook.com/wmfkoepel

Regeerakkoord

"Vanuit milieuoogpunt presenteert de regering Jambon een tegenstrijdig plan. Aan de ene kant zijn er lovenswaardige engagementen voor meer natuur, vergroening van de landbouw en kernversterking. Aan de andere kant wordt de grootste bedreiging voor de biodiversiteit -de klimaatverandering- onvoldoende aangepakt", concludeert Mathias Bienstma, beleidscoördinator van Bond Beter Leefmilieu

Aandeel Buitenlandse en Vlaamse bronnen aan fijnstofconcentraties.

- Cijfers als gemiddelde VLA, lokaal (steden/industrialzones, ...) is Vlaamse bijdrage aan fijn stof hoger
- VLA exporteert meer luchtvervuiling dan het importeert.
- Import/export:
 - 1,5 fijn stof

FOCUS REGIO

Energie: lekker van bij ons

De energietransitie zal ons landschap veranderen.

De transitie naar duurzame energievoorziening verandert ons landschap in sneltempo: een nieuwe lichting windmolens is gepland op zee, waar de ruimte nu stilaan op is. De aanlanding en distributie van deze energie zorgt, net als nieuwe windturbines op land, voor hevige discussie. De eerste zonnevelden in het Veurnse en Harelbeke roepen vragen op. Onzekerheid over het prosumententarief en de digitale meters, zorgt dan weer voor een terugval in de toename van het aantal zonnedaken. Stilaan tijd dus, om niet alleen meer te focussen op de doelen voor de verschillende hernieuwbare energiebronnen an sich, maar ook op de systeemverandering die hiervoor nodig is en hoe we dit in en met het landschap gestalte kunnen geven. Een Vlaamse Energiewende 2.0.

Energiewende 2.0 is een ruimtelijke omslag.

Het wordt wennen: de ruimtelijke vertaling van de Vlaamse 'Energiewende'. Om af te stappen van het eenrichtingsverkeer van de fossiele energie ((verbranding-) centrale distributie- afnemer) moeten we naar een landschap waar elk oppervlak energie opwekt. En dit is niet nieuw: het landschap is steeds in ontwikkeling geweest in functie van energieopwekking. Polders leverden turf voor het vuur, de wind deed pompgemalen werken, hakstoven zorgden voor warmte in huis,... En dat kan je nu nog lezen in het landschap. De groeiende afhankelijkheid van olie heeft onze nood aan energie losgekoppeld van het landschap. En nu moeten we terug, maar anders.

Het duurzame energielandschap (excuus voor het containerbegrip) is de rode draad in de zoektocht naar mogelijkheden. De nieuwe (derde) generatie duurzame energiebronnen zoekt

opnieuw aansluiting bij de kansen die het natuurlijk lokaal landschap draagt en moet dan ook heel anders bekeken worden dan de centrale grootschalige opwekkingsstrategie van fossiele brandstoffen. Ook de inpassing van de bijbehorende distributie- en buffersystemen, vergen een andere aanpak. Dit zal niet alleen voor het versterkte hoogspanningsnet gelden (cfr. Ventilus), dat nu wordt klaargestoomd om o.a. energieoverschotten tussen landen uit te wisselen (bij windstil weer kan België windenergie invoeren van andere gebieden - en omgekeerd). Naast de (lokale en regionale) connectie van de distributienetten voor energie, moet ook de energiebuffering bekeken worden. Hernieuwbare bronnen hebben immers specifieke uitdagingen, zoals wisselend aanbod, of een vereiste nabijheid van vraag en levering.

Dit maakt het inpassingsvraagstuk vele malen ingewikkelder dan voor een rechtlijnig energiesysteem. Hernieuwbare energieopwekking moet in het landschap verweven worden en dus niet meer geconcentreerd op een aantal grootschalige sites: het energielandschap= energie + landschap. Het wordt dan ook kwestie om het landschap niet meer in te delen in de klassieke ruimtelijke bestemmingen (bv. gewestplankleuren), maar mogelijkheden te verkennen voor slimme combinaties tussen energieproductie en landschap op energetisch, economisch, ecologisch, ruimtelijk, sociaal en maatschappelijk vlak. Maar laat nu net die ruimte schaars zijn door de versnippering van en de claims op het Vlaamse landschap.

Gelaagdheid

Binnen de kansenverkenning in het landschap, wordt in eerste instantie gekeken naar de 'gelaagdheid' van het landschap. De ondergrond (bodem) en de ligging van het gebied in het landschap is de geografische laag.

Deze bepaalt bijvoorbeeld inzetbaarheid van de grond voor voedselproductie, of geothermie (warmte uit diepere grondlagen). Ze bepaalt ook het rendement van een techniek: een windmolen rendeert minder in een valleigebied en zonnepanelen moeten op de meest zonnige plaats. Specifieke landschappelijke inplantingen hebben een grote invloed op de mogelijkheid om bepaalde energiebronnen productief in te passen. Zo is het plaatsen van windturbines in dicht verstedelijkt gebied niet efficiënt, maar kunnen pv-panelen juist zeer efficiënt worden ingepast op de aanwezige daken.

Maar er is meer. Door een goede inrichting van de ruimte, heb je een verhoogd rendement van het energiesysteem als geheel. Dichter bij elkaar te wonen, zorgt voor minder nood aan verplaatsing, efficiëntere isolatie en efficiëntere distributie van energie. Warmtenetten, bijvoorbeeld, hebben een zekere dichtheid van afname nodig om de distributie van de warmte te laten renderen. Een warmtenet in landelijk gebied, met een verspreide bewoning, is duur en weinig efficiënt. Maar ook een duurzame verkoeling, van zuidgerichte (en dus natuurlijk opwarmende) goed geïsoleerde huizen heeft aandacht nodig: verkoeling door strategisch ingeplant groen of passieve grondkoeling worden een must in de hete zomers.

Dit hele energiesysteem heeft daarenboven ook nood aan buffering, om wisselende vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. En omdat de buffering en distributie voor elke vorm van hernieuwbare energie anders is, heb je ook diverse verschijningsvormen. Vergelijk hiervoor even de schaal bij windmolens op zee en de buffering in waterstof met de werking van een zonneboilers en warmwatervat. De schaal is helemaal anders. Elk systeem heeft dus zijn eigenheid.

“De nieuwe generatie duurzame energiebronnen zoekt opnieuw aansluiting bij het natuurlijk landschap en moeten heel anders bekeken worden dan de centrale grootschalige opwekking van fossiele brandstoffen.”

Verschillende planningsniveaus

Moest de hernieuwbare energievraag enkel met zonnepanelen ingevuld worden, dan is 21% van de Vlaamse ruimte nodig om aan de energievraag te voldoen. Voor windturbines: 72% en enkel biomassa: 300% van Vlaanderen (Ruimte, nr 35, 2017, p. 41). Slimme combinaties zijn dus nodig, met een planning op verschillende niveaus.

Maar er beweegt al heel wat. Op individueel niveau zijn huizen steeds beter geïsoleerd en verplaatst de gemiddelde burger zich steeds ‘duurzamer’. Daarnaast kennen we steeds meer coöperaties die hernieuwbare energie produceren. Maar voor een echte omslag moeten we naar een systeemverandering, waarbij het decentraal opwekken en verdelen van energie via een slim distributienetwerk verloopt en de overheden een regierol opnemen, eerder dan een sturende rol. De overheid formuleert hier dan een visie op de relatie tussen energietransitie en leefomgeving, met de verschillende sectoren binnen een maatschappelijk debat. Ze bepaalt ook de marges (milieu, natuur, technieken, grondstoffen, sociale effecten (kost),...) waarbinnen gewerkt wordt, maar laat het zoeken naar de juiste methoden over aan maatschappelijke spelers (middenveld, bedrijven en onderzoekscentra) die op het gepaste niveau kunnen samenwerken.

Omdat de Energiewende 2.0 zich zo lokaal afspeelt, is een sterke lokale overheid van groot belang. En hier knelt het schoentje: met de afdracht van de bevoegdheden gas en elektriciteit, stootten lokale overheden ook de regie af naar intercommunales. Voor productie werden deze geprivatiseerd of samengesmolten in gewestelijke mastodonten. Enkel voor warmtenetten heeft de gemeente nog regie (door Vlaamse beleidsinertie), maar voor hoelang nog?

Milieu- en natuurbeweging als partner in zoektocht

Als je weet dat maar 25% van de opgewekte energie nuttig wordt gebruikt (en de rest verloren gaat in lekverlies, transport,... (Ruimte, Nr 35, 2017, p.17), moeten we hier als eerste op besparen. Natuur- en milieuorganisaties zetten hier al even op in. Kijk maar naar de initiatieven van Bond Beter Leefmilieu of de boodschap in de cursussen houtverbranding van de West-Vlaamse Milieufederatie. Kijk ook naar het provinciaal bouw- en verbouwadviescentrum Acasus.

Maar welk standpunt heeft de natuur- en milieubeweging tegenover het 'ontwerpen' van energielandschappen? Evoluties komen snel met de steeds lagere marktprijzen voor bv. PV of windturbines, maar ook door plotse demarches van het beleid, zoals het bestemmingsneutraal maken van hernieuwbare energie. Zonnevelden in natuurgebied: perfect mogelijk nu. Net als zonnepanelen tussen de windturbines op zee (onderzoek naar natuureffecten loopt).

Daarom is het van belang dat de natuur- en milieusector werkt aan natuurstreefbeelden binnen een duurzaam energielandschap. Het is niet onwaarschijnlijk dat bepaalde technieken voor duurzame energieopwekking, niet duurzaam zijn voor natuur (cfr zonnevelden of windturbines). Het afbakenen van de mogelijkheden voor natuur binnen een energielandschap voor het milieu zal uiteraard steeds vertrekken vanuit een natuurtoets en een milieueffectenrapport, maar kan best ook de natuurstreefbeelden voor het gebied in rekening brengen. Liefst in combinatie en versterking waar kan, maar gescheiden waar moet.

Leiedal trekt de trein voor West-Vlaanderen op gang

In Zuid-West-Vlaanderen tekent Leiedal momenteel een ruimtelijke strategie voor de uitbouw van warmtenetten uit. Warmtenetten zijn per definitie lokaal. In een energieatlas worden locaties, die koude of warmte over hebben, gekoppeld aan deze die het nodig hebben. Dit interactief systeem moet evolueren naar een smartgrid van warmtenetten, waarbij zelfs de huisboiler wordt ingezet als warmteopslag. De energieatlas wil niet alleen warmte, maar ook het potentieel van wind, zon, biomassa, water en ondiepe geothermie in kaart brengen. Elke kruimel energie moet worden gebruikt, of gebufferd.

Omdat warmte moeilijk over lange afstanden kan getransporteerd worden, is bundeling van afnemers bij de bron cruciaal. De grootste kansen hiervoor liggen bij de grootschalige renovatieprojecten (zoals sociale woonwijken), overheidsgebouwen en nieuwbouwprojecten (appartementen). Doel is om per woning/ woongebied de ideale mix van duurzame energievoorziening te ontwikkelen en ze in te zetten voor de buffering.

Naar een ruimtelijke component van de Energiewende 2.0

Kansen grijpen, waar ze liggen en iedereen meekrijgen in het verhaal (de sociale component). Daarvoor is een Vlaamse procesmatige aanpak nodig. Een ruimtelijke geïntegreerde visie voor hernieuwbare energie vanuit het principe 'functies combineren waar kan en scheiden waar nodig' in afweging met de verschillende ruimtevragen en natuurdoelen. Om dit te kunnen bereiken is er onderzoek naar de meest optimale inplantingsplaatsen en beste kansen voor hernieuwbare energiebronnen en buffers (zoals voor waterstof-fabrieken) en een integratie milieu- en natuuraspecten nodig. Tegelijkertijd moeten we blijvend en versterkt inzetten op energiebesparing, maar ook op meer kleinschalige slimme combinaties, zoals zonnepanelen op daken, warmterecuperatie en procesafstemming, warmteopslag in reservoirs,...

Tekst Tom Prinzie & Bart Vanwildemeersch

OVER DE SCHREVE

Brabants burgerplatform zet burgerlijk recht in tegen stankoverlast veestallen

De West-Vlaamse Milieufederatie en het Nederlandse Brabants Burgerplatform hebben elkaar gevonden in het dossier 'Intensieve veeteelt en gezondheid omwonenden', in 2017. Beide werken ze o.a. aan mogelijke gevolgen van de intensieve veeteelt voor de gezondheid van de buurt. In Nederland nam de overheid het probleem vast. Intussen verschenen er daar al meerdere onderzoeken en is het debat losgebarsten. In Vlaanderen werd eveneens aangegeven dat er mogelijks wel risico's waren, maar dat onderzoek ontbrak. Daarom ging Provincie West-Vlaanderen met ILVO scheid om via een conceptnota de juiste aanpak voor onderzoek te ontwerpen. De West-Vlaamse Milieufederatie werd hier bij betrokken. Vlaanderen (minister Schauvliege) beloofde de middelen voor dat onderzoek. Op vandaag is er nog steeds geen onderzoek, want geen middelen voorzien. Het is dan ook niet onbegrijpelijk dat mensen die dagelijks geconfronteerd worden met geuroverlast kijken naar de mogelijke juridische bescherming die op hun probleem van toepassing is. Geert Verstegen van Brabants Burgerplatform wil ons even meenemen in een Nederlandse zaak: 'de staat gedaagd', waar geuroverlast (lees: stank) ook na vergunning wordt aangevochten via de Burgerlijke rechtbank.

Gastbijdrage: Is met civielrecht het draaieurlobbyisme pootje te haken?

Hoewel er verschillen zijn tussen Nederland en België als het gaat om bestuursrecht (België kent geen algemene wet bestuursrecht) regelt het in grote

lijnen het verkeer tussen de overheid en de burger. Een bestuursorgaan mag niets, tenzij het door een wettelijk voorschrift wordt geregeld. Regelgeving op het gebied van de ruimtelijke ordening en milieuwetgeving vallen hieronder. En uiteindelijk worden de regels vastgesteld door de politiek; zo gaat dat in een democratisch land. Beïnvloeding van politici vindt dan ook veelvuldig plaats.

In een druk landje als Nederland moet de onderlinge ruimte verdeeld worden. Je zou verwachten dat in een land als Nederland het liberale principe "maximale vrijheid voor het individu, zonder de vrijheid van de ander aan te tasten" keurig geregeld is. Niets is minder waar, want dat *eerste* is gelukt en dat *laatste* vergeten. De leefomgeving, die vrijheid van de ander, is een cocktail van vieze lucht, stank en herrie.

De draaieurlobbyisten van de Land- en tuinbouworganisatie (LTO) en de Rabobank wisten de christendemocratische vrienden in Den Haag goed te vinden en in de diverse regeringen is die vrijheid voor hen goed geregeld en zitten de burgers in de stank en in een gesloopte leefomgeving. De lange arm van LTO in den Haag laat zich goed zien in de vormgeving van de Wet Geurhinder Veehouderij. De normen waren zeer soepel en konden door gemeenten slechts worden aangepast, als ze een geurverordening opstelden. Dat gebeurde veel en de christendemocratische kompanen in die gemeenten zorgden er dan wel voor dat het nog soepeler werd. Burgers in de stank. Daarbij komt nog eens, dat de vee-industrie het recht op verontreiniging heeft. Heb je een oude, vieze krakkemikkige stal met een enorme uitstoot, dan wordt die gerenoveerd.

De emissiewinst die dan behaald wordt, mag weer gebruikt worden om meer varkens te houden; soms zeven keer zoveel. Uiteraard werd dit allemaal gefaciliteerd door ruimte bestemmingsplannen. Burgers verzetten zich en komen bij de Raad van State. De burger zegt: "Het stinkt tot in mijn slaapkamer". De rechter zegt: "Dat kan zijn, maar het mag", want het staat in de wet.

Grosso modo is uit dit onrecht het Brabants BurgerPlatform ontstaan.

Heeft de burger dan helemaal het nakijken? Nee, want naast het bestuursrecht is er ook nog privaats- of civielrecht. Het onrecht dat iedereen voelt, kun je terug vinden onder het begrip "onrechtmatige daad". En nu komt het: *met* een vergunning in de hand kun je toch een onrechtmatige daad plegen. Simpel gezegd. Je mag de ander geen schade toebrengen, ook al blijf je binnen vergund recht in het kader van het bestemmingsplan en de milieuwetgeving. Dit is niet eenduidig. Van belang in de weging is in welke mate bij de verlening van de vergunning de belangen van derden zijn meegewogen. Het belang van derden is dus "het recht van de ander" uit het beginsel van het liberalisme.

Concreet: je zit vreselijk in de stank, maar je buurman/boer heeft een volledige vergunning. Probeer hem aan te pakken via een civiele "onrechtmatige daad actie".

Het uitgangspunt dat een vergunning hebben geen garantie is, is niet van de laatste tijd.

In de jaren zeventig kliepten de Franse kalimijnen een heleboel zout in de Maas met een lozingsvergunning. Hierdoor leden tuinders in het Nederlandse Westland schade als ze het water gebruikten. De kalimijnen beriepen zich op hun Franse lozingsvergunning. De Hoge Raad oordeelde echter dat een vergunning niet betekent dat schade aan derden mag worden veroorzaakt. Einde lozingsactiviteiten.

Zo ook ging het in de bekende Urgenda-zaak. Men betichtte er de Nederlandse Staat van onvoldoende te doen aan de klimaatverandering in een civiele zaak. De zaak werd gewonnen en de Staat moet ervoor zorgen dat de uitstoot in Nederland in 2020 ten minste 25% lager is dan in 1990.

"De Staat Gedaagd".

En nu gaan een kleine twintig burgers in Nederland de Nederlandse Staat civielrechtelijk dagen, omdat ze – naar hun eigen oordeel – in de stank zitten. In vergunde stank van een veehouderij wel te verstaan. In eerste instantie gaat het om een schadevergoeding. Men stelt dat woongenot een grondrecht is. (EU Verdrag voor de Rechten van de Mens). De Staat zou onrechtmatig handelen door dit grondrecht onvoldoende te verzekeren in de regelgeving.

Dit is het begin van een eindspel. Al decennia zitten burgers in de stank van de vee-industrie,

waarbij de Staat het economische belang van de veehouder voor liet gaan boven het grondrecht van de burger. Het wordt spannend en nog spannender.

In de EU dient elk land zijn belangrijkste natuurgebieden te beschermen, de zgn. Natura 2000 gebieden. Nederland had daar een Programmatische Aanpak voor ontwikkeld: een kletsprogramma ten faveure van de economie en die is door milieuorganisaties onderuit gehaald. Nu ligt alle vergunningverlening op zijn gat. Uitbreiding van veehouderij, wegeaanleg, vliegvelduitbreiding, woningbouw..... alles. De Raad van State laat in een PR bericht weten dat bestaande vergunningen onaantastbaar zijn. In juristenland bestaat twijfel. Want met een vergunning in de hand kan er toch sprake zijn van een onrechtmatige daad.....

Er komt garen op de klos.

Tekst gastbijdrage

Geert Verstegen, Brabants Burgerplatform vz
Inleidende tekst Bart Vanwildemeersch

Meer info :

<http://www.max5odeur.nl/dossier-staat-gedaagd/>

<https://www.njb.nl/blog/raad-van-state-schept-in-pas-uitspraak-vals-beeld.32694.lynkx>

Minaraad

De Provincie wil gericht ondersteuning bieden aan gemeenten die zich inschrijven voor projecten van 'Gemeente voor de toekomst' van Bond Beter Leefmilieu. Met 50% steun worden milieu- en natuurprojecten toegankelijker voor de gemeenten. Goede zaak, als de lokale minaraad en natuur-/milieuverenigingen hier een versterking door ondervinden. We pleitten er daarom voor om de lokale verenigingen, via minaraad én rechtstreeks, te betrekken in de lokale uitwerking van de projecten.

Naast dit project, steunt de Provincie ook gemeentelijke klimaat(mitigatie)projecten, al het derde jaar op rij. Er waren dit verkiezingsjaar wat minder aanvragen. En niet alle aanvragen waren even innoverend. Daarom stelt de minaraad voor om in 2 fasen te werken: voorstel en effectief dossier. Met het voorstel kan de jury al nagaan of het initiatief in aanmerking komt en wordt extra werk vermeden.

En ook de positionering van de provinciale domeinen staat hoog op de agenda: natuur versus erfgoed en geschiedenis versus recreatie(druk). Hoe kan je van de provinciale domeinen – veelal ook de compensatie van elders verdwenen natuur door oa. bouwwerken- uitbouwen tot natuurbelevingsruimte, zonder de druk op de natuur kritisch hoog te brengen?

Hou ook alvast de promotie van de volgende provinciale infoavond in het oog: het belooft weer interessant te zijn!

Meer info op: www.west-Vlaanderen.be/minaraad

Tekst Bart Vanwildemeersch

F34

Met de F34 krijgt de kust eindelijk een snelweg. Maar dan voor fietsers. Het eerste stuk, tussen Zeebrugge en Oostende, ligt nu op de tekentafel.

Het is de bedoeling om de Koninklijke Baan, waar mogelijk, te reorganiseren en ruimte te maken voor de snelle fietser. De ruimte die overblijft, gaat grotendeels naar extra duinen. Goed voor natuur én kustbescherming!

De Provincie is, met de Vlaamse Overheid, trekker. Om het tracé zo goed mogelijk in te passen binnen de kwetsbare omgeving wordt een ruime groep betrokken: van overheden, over toerisme tot natuur.

De West-Vlaamse Milieufederatie organiseert de afstemming met de Natuurpuntgroepen uit die regio. Een eerste overleg met de Provincie was er begin oktober van dit jaar. Het hele tracé wordt aan het publiek voorgelegd in het voorjaar van 2020.

Tekst Bart Vanwildemeersch

ProCoRo

Na de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van oktober 2018 worden alle lokale adviesraden hersamengesteld. Zo ook de Provinciale Commissie Ruimtelijke Ordening, alias de ProCoRo.

Traditioneel duurt het tot het najaar volgend op de verkiezingen tot de nieuwe samenstelling is geregeld door de diverse geledingen, de Vlaamse Minaraad en de Provincie.

Op 12 september was het dan zo ver : de Procoro werd geïnstalleerd voor legislatuur 2019-2025. Natuurpunt en West-Vlaamse Milieufederatie/Bond Beter Leefmilieu hebben er opnieuw een effectieve en een plaatsvervangende vertegenwoordiger. Maar spijtig eiste Landelijk Vlaanderen deze keer het derde effectieve zitje voor open ruimte op. Vorige legislatuur kon het natuur- en milieumiddenveld ook deze plaats innemen. Natuurpunt blijft wel nog plaatsvervanger voor deze plaats.

Volgende mensen zetelen komende 6 jaar in de ProCoRo voor het West-Vlaamse natuur- en milieumiddenveld: Katty De Wilde als effectieve en Bart Vanwildemeersch als plaatsvervanger voor West-Vlaamse Milieufederatie/ Bond Beter Leefmilieu, Hans Vermeersch als effectieve en Paul De Graeve als plaatsvervanger voor Natuurpunt en Martine Langen als plaatsvervanger voor Natuurpunt voor de effectieve van Landelijk Vlaanderen/Hubertusvereniging.

De komende jaren zullen deze mensen heel wat lijvige dossiers voor uitvoeringsplannen en andere provinciale ruimtelijke plannen doorwroeten en vervolgens zo goed mogelijk de belangen van natuur, leefmilieu, klimaat en open ruimte in onze provincie verdedigen in deze adviesraad.

Tekst Katty De Wilde

provinciaal beleidskader voor windenergie?

Jurgen Vanlerberge

Gedeputeerde van klimaat & energie,
natuur & leefmilieu

‘Ik pleit voor een kwantitatieve uitwerking. Waar plaatsen we die 200 bijkomende windmolens. Het zijn er gemiddeld 3 per gemeente. Dat is haalbaar, we moeten et gewoon durven uittekenen.’

Hans Vermeersch

Coördinator Natuur.koepel
Zuid-West-Vlaanderen

‘De Provincie is volgens ons het meest geschikte bestuursniveau voor een beleidskader windenergie en dient het initiatief te nemen om verschillende partners samen te brengen’

18

PERSPECTIEF

Nee is geen toegelaten antwoord

Ik val meteen met de deur in huis: we moeten af van fossiele brandstoffen. Ze zorgen voor de grootste CO2-uitstoot en ze zijn nefast voor ons klimaat. Elektrificatie is dé boodschap. We moeten nog meer inzetten op hernieuwbare energie uit zon en wind. De technologie is er en de productiekost daalt fors. Nu nog de burger overtuigen. Windmolens wekken nog altijd veel weerstand op.

In West-Vlaanderen staan er vandaag 90 windturbines. Om de doelstellingen hernieuwbare energie te halen, moeten er op termijn minstens 200 bijkomen. Dat is veel, maar besef: op vandaag staan er in amper 15 van de 64 West-Vlaamse gemeenten windmolens. De Vlaamse regering wil meer lokale bevoegdheid inzake de inplanting ervan. Dan moeten gemeentebesturen én hun inwoners overtuigd worden dat er geen alternatief is. Ze moeten afstappen van hun NIMBY-reflex, want dat is vandaag de grootste rem op de verdere groei van windmolens.

Die NIMBY-reflex is ingegeven door onwetendheid, ongenueanceerde krantenkoppen en een gevoel dat het allemaal nog niet echt dringt en wringt. Ik ben op dat vlak formeel: het dringt en wringt wél. Die boodschap moeten we brengen, tot in de diepste uithoeken van onze provincie. Een geïnformeerde burger is minder geneigd om defensief te reageren.

Het is zeer de vraag of een provinciaal beleidskader met bijhorende positieve lijst van inplantingslocaties zal leiden tot een groter draagvlak. Ik ben sceptisch. Die lijst zou wel eens erg kort kunnen uitvallen. Zeker als ‘nee’ een toegelaten antwoord is op de vraag of er in gemeente x of y windmolens kunnen bijkomen. Daarom pleit ik voor een kwantitatieve uitwerking. Waar plaatsen we die 200 bijkomende windmolens? Het zijn er gemiddeld 3 per gemeente. Dat is haalbaar, we moeten het gewoon durven uittekenen. Als dit plan er is, kan de burger participeren, ook financieel.

Nood aan een ruimer discours? Lees mijn longread over windmolens op www.jurgenvanlerberge.be

Natuur.koepel vzw wil dat er meer ingezet wordt op windenergie. Bij aanvragen voor windmolens in de regio wordt steevast ons standpunt gevraagd. Enerzijds door het gemeentebestuur, omdat ze vaak zelf weinig visie durven tonen, en anderzijds door actiegroepen. Zij worstelen met het NIMBY-syndroom en zien in Natuurpunt plots een waardevolle partner.

Daarom formuleerden we in 2013 al een visie rond windenergie voor Zuid-West-Vlaanderen. We maakten een positieve kaart, die zones in onze regio aanduidt waar wij mogelijkheden zien voor windmolens. Tegelijk riepen we de provincie op om werk te maken van een provinciaal plan rond windenergie. De principes van clustering van windmolens en voorkeur voor plaatsing langs lijninfrastructuren moeten aangevuld worden met aanduiding van nieuwe mogelijke zones voor energielandschappen. Daarnaast zijn exclusiezones nodig, vooral gebaseerd op onverengbaarheid met natuur- en landschapswaarden.

De Provincie is volgens ons het meest geschikte bestuursniveau hiervoor en dient het initiatief te nemen om de verschillende partners (gemeenten, gemeentelijke samenwerkingsverbanden, coöperatieven) samen te brengen. Oost-Vlaanderen heeft met haar provinciaal beleidskader voor windturbines bewezen dat dit werkt. Sindsdien werden daar verschillende grootschalige windlandschappen gerealiseerd. Het regeerakkoord van de nieuwe Vlaamse regering past de regelgeving m.b.t. de ruimtelijke impact voor het plaatsen van windmolens echter aan en legt de bevoegdheid hiervoor bij lokale besturen. Een slechte zaak wat ons betreft, want NIMBY loert om de hoek.

Tegelijk dient werk gemaakt te worden van een participatief traject. Met de huidige aanpak wordt de windmolenlocatie vastgelegd volgens de voorkeur van de belanghebbenden. Het grootste deel van het financieel gewin gaat immers naar de eigenaar van de gronden. Wij pleiten voor directe inspraak en mogelijkheid voor financiële participatie van omwonenden op geschikte locaties. Dat is de enige manier om het draagvlak voor windenergie te vergroten.

WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

De West-Vlaamse Milieufederatie vzw zet zich in om samen met haar lidverenigingen en doelgroepen West-Vlaanderen tot een voorbeeldregio te maken waar een gezond leefmilieu en ecosystemen drager zijn van een welvarende ecologisch duurzame samenleving.

Bestuur West-Vlaamse Milieufederatie vzw

Voorzitter Eric Vandorpe

Ondervoorzitter Kristina Naeyaert & Peter Hantson.

Penningmeester Marcel Heintjens

Secretaris Martine Langen

Bestuursleden Robrecht Pillen, René De Molder, Pol De Wulf en Aäron Fabrice.

Lidverenigingen

Momenteel overkoepelt de West-Vlaamse Milieufederatie 87 natuur- en milieuverenigingen, die werken in West-Vlaanderen.

Voor een volledig overzicht:
www.westvlaamsemilieufederatie.be/organisatie/wiezijnwij

Wil uw organisatie graag ook lid worden van onze koepel?

Stuur een mail met uw kandidatuur naar de voorzitter van de West-Vlaamse Milieufederatie: eric-vandorpe@scarlet.be

Colofon tijdschrift

Het tijdschrift van de West-Vlaamse Milieufederatie verschijnt 3 keer per jaar: voorjaar – zomer – najaar

Dit tijdschrift is jaargang 14, editie **najaar 2019**

Online ons tijdschrift lezen? issuu.com/wmfkoepel

Verantwoordelijke uitgever Eric Vandorpe | Standaardmolen 20 | Kuurne

Eindredactie secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Aan dit tijdschrift werkten mee Marcel Heintjens, Hans Vermeersch, Bart Vanwildemeersch, Katty De Wilde, Esmeralda Borgo, Tom Prinzie, Jurgen Vanlerberge, Peter Lemmens, Johan Deblaere, Marc Nollet, Peter Hantson & Geert Versteegen.

Ontwerp Elise Verstraete

Coverfoto Windturbines in het West-Vlaamse landschap © Marc Nollet
Overname van artikels en illustraties mag mits toelating van de redactie en bronvermelding: Tijdschrift West-Vlaamse Milieufederatie vzw.

Het drukken van dit tijdschrift verloopt 100% isopropylalcoholvrij met biologische inkt en chemie-vrije drukvormvervaardiging op 100% gerecycleerd papier door drukkerij Drukta

Dit tijdschrift en/of onze nieuwsbrief beleid digitaal ontvangen?

Stuur een mail naar: secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Adviesraden & overleg

Contactpersonen
West-Vlaamse Milieufederatie

Provinciale Mineraad
Bart Vanwildemeersch

Procoro West-Vlaanderen
Katty De Wilde, Bart Vanwildemeersch

Adviescomité
buitenlucht recreatie Westtoer
Bart Vanwildemeersch

Managementcomité
plattelandsontwikkeling
Bart Vanwildemeersch

Overleg met De Vlaamse Waterweg
Kristina Naeyaert

Bekkenraad Bovenschelde
Eric Vandorpe

Resoc Noord
Marcel Heintjens

Kust 2020, TOPzone Kust, taskforce duurzame recreatieve visserij, ...
Bart Vanwildemeersch

Contacteer ons

Secretariaat en maatschappelijke zetel West-Vlaamse Milieufederatie vzw
Beenhouwersstraat 7 – 2de verdieping | 8000 Brugge | 050 70 71 07

Mail secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Website www.westvlaamsemilieufederatie.be

Facebook www.facebook.com/wmfkoepel

Coördinator Katty De Wilde | 050 70 71 07

katty.de.wilde@westvlaamsemilieufederatie.be

Beleidsmedewerker Bart Vanwildemeersch | 050 70 71 07

bart.vanwildemeersch@westvlaamsemilieufederatie.be

De West-Vlaamse Milieufederatie is erkend als milieuorganisatie door de Vlaamse Overheid. De West-Vlaamse Milieufederatie wordt ondersteund door Provincie West-Vlaanderen.

Natuur en milieu, we gaan ervoor

Activiteiten

23-24 november 2019

Dag van de Natuur in West-Vlaanderen

Meer info: www.natuurpunt.be/dagvandenatuur

7 maart 2020

West-Vlaamse Natuurstudiedag 2020 - Thema leven in en op de bodem

Meer info en inschrijven vanaf begin december op

www.westvlaamsemilieufederatie.be/natuurstudiedag

WEST-VLAAMSE NATUURSTUDIEDAG

ZATERDAG 7 MAART 2020

Aanvang: 9.00 u - Einde: 16.45 uur (met receptie)

Ⓜ KU Leuven KULAK
Etienne Sabbelaan 53
8500 Kortrijk

Leven in en op de bodem

Waar zit die koolstof • patrijs • pladijs en andere platvissen •
weidevogels • mycorrhiza • ondergrondse slakken •
harkwesp • mestkevers • regenwormen • compost • de mol • ...

www.westvlaamsemilieufederatie.be/natuurstudiedag

